

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.278/2008/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni ítélőtábla a Dr. Danka János ügyvéd (Nyíregyháza, Kossuth tér 7. II/2. szám) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek a Dr. **F.J.** jogtanácsos (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és az ugyanottani székhelyű II.rendű alperes neve II. rendű, valamint a Dr. Mohácsi Ferenc (Debrecen, Petőfi tér 20-21. I./6. szám) által képviselt III.rendű alperes neve (címe) III. rendű alperes ellen kártérítés iránt indított perében, amely perbe a II. rendű alperes pernyertessége érdekében a Dr. Kandi Erzsébet ügyvéd (Debrecen, Piac u. 58. szám) által képviselt beavatkozó (címe) beavatkozott, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6.P.21.300/2007/24. számú közbenső ítélete ellen a III. rendű alperes által 25. sorszám, az I. és II. rendű alperesek által 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I-II. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 24 000 (Huszonnégyezer) forint, a beavatkozónak 12 000 (Tizenkétezer) forint együttes első- és másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 8 nap alatt leletezés terhével rójon le az iratoknál 986 (Kilencszáznyolcvanhat) forint kereseti illetéket és térítsen meg az államnak külön felhívásra 8 400 (Nyolcezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

D. város belterületén a **D.** út nyomvonala észak-keleti irányból csatlakozik be a **G.**, illetve a **B.** utca által is határolt kereszteződésbe, és a kereszteződést követően dél-keleti irányban vezet ki a városból. A **D.** útnak a **B.** utca és a városból kifelé vezető szakaszát keresztező **L.** utca közötti szakasza D. III. kerület, belterület 1/2-es helyrajzi szám alatt országos közútként van nyilvántartva, amelynek tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője pedig a Magyar Közút Állami Közútkezelő Fejlesztő Műszaki és Információs Közhasznú Társaság. Az ingatlan területéhez tartozik a városból kifelé vezető pályatest mellett az úttal párhuzamos 3,5 méter szélességű területsáv is.

Az ingatlannak az úttest melletti területsávra eső része a természetben nem különül el a vele határos, D., III. kerület, belterület 1/3-as helyrajzi szám alatt nyilvántartott „kivett közterület” megnevezésű, a II. rendű alperes önkormányzat tulajdonában álló ingatlantól, amelyhez déli irányban csatlakozik a **D.** út 3-5. számú ingatlan határvonala. A **D.** út 3-5. számú ingatlan határvonalán mind a **B.** utca felől, mind pedig a **D.** út felől kerítés van, amely mellett közvetlenül mind a **B.** utcával, mind a **D.** úttal párhuzamosan járda halad. A két járda a sarkon keresztezi egymást, ezt követően a **D.** úttal párhuzamos járda kivezet a **B.** utca úttestéig, míg a **B.** utcával párhuzamosan haladó járda a **D.** út testéhez csatlakozik. A két járda között ennek megfelelően a kereszteződésüket követően egy negyed-ellipszishez hasonló alakú, forgalomtól elzárt közterület van, amelynek külső ívét magasított szegély választja el az úttesttől. A perbeli időszakban az ívnek a **D.** úttal párhuzamosan haladó járdától északra eső részén, csaknem közvetlenül a járda vonalától kezdődően az egy 3-5 méteres folytonossági hiány volt, azaz a **B.** utca elején kiépített és a kereszteződésbe becsatlakozó autóbusz-forduló külső szegélyét ekkor még nem építették össze a **D.** út úttestének szélén megépített szegéllyel. Ezt a folytonossági hiányt a perbeli időszakban a gépjárművezetők arra használták, hogy a **B.** utcai torkolat felől a járdák által körbefogott negyed-ellipszis alakú területre felhajtva, majd a **D.** úttal párhuzamosan tovább haladva az arra merőleges járdán keresztül megközelítve a **D.** út mentén lévő közterületet, ott leparkoljanak. A közterület nem volt parkolásra kijelölt terület, azonban annak a **D.** út felé eső részén egy szabálytalan, lapjával a **D.** úttal párhuzamos, tehergépjárművek részére kijelölt várakozóhelyet jelző tábla állt. A **D.** út városból kivezető szakaszán, a kereszteződéstől távolabb, kiépített parkolóhely volt az ott telephellyel rendelkező M. elnevezésű büfé, illetve azon túl a ... kft. telephelye részére, amelynek parkolójából a perbeli közterület ugyancsak szabálytalan módon, de megközelíthető volt, így az autósok egy része a területet erről az oldalról behajtva használta várakozás céljára.

A perbeli terület jelenleg és 2004-ben is ténylegesen önkormányzati terület volt, azon belül közhasználatú zöld területként volt nyilvántartva, amelynek fenntartása D. Megyei Városi Tanács 5/1981.(IX.18.) Tr. rendelete alapján az I. rendű alperes Polgármesteri Hivatal feladata volt.

2004. december 19-én a felperes alkalmazottja, **Cs.J.** az általa vezetett és a ... Kft. által a ... Rt-vel kötött lízingszerződés alapján üzemeltetett Iveco típusú tehergépjárművel a **B.** utca felől a kereszteződés felé közlekedve a szegélyhiányos területen felhajtott az 1/3-as helyrajzi számú területre, abból a célból, hogy onnan megközelítse a jelzőtábla szerinti parkolóhelyet. A felhajtás helyétől számítottan mintegy 10 métert haladva azonban a gépjármű alatt a felület beszakadt, amelynek következtében a gépjárműben kár

keletkezett. A ... Kft. a kártérítési követelését a felperesre engedményezte, így a felperes a módosított kereseti kérelmében 139 951 forint tőke, valamint járulékai megfizetésére kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni kártérítés jogcímén. Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

A per eredetileg a Debreceni Városi Bíróság előtt indult, azonban a III. rendű alperes perbevonását követően a Debreceni Városi Bíróság hatásköre hiányát megállapítva a Pp. 129. §-ának rendelkezése alapján elrendelte a keresetlevél áttételét a Hajdú-Bihar Megyei Bírósághoz. Álláspontja az volt, hogy miután a III. rendű alperes államigazgatási hatósági jogkört gyakorol, vele szemben a Ptk. 349. §-ának rendelkezésére figyelemmel a felperes igénye államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén érvényesíthető, ekként a Pp. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja illetőleg a (2) bekezdése alapján a per tárgyalására a megyei bíróságnak van hatásköre. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2. Pf. 20.948/2007/2. sorszámú végzésével a Debreceni Városi Bíróság végzését helybenhagyta.

Az ekként a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon, mint elsőfokú bíróságon folytatódó peres eljárásban az elsőfokú bíróság beszerezte a káresemény kapcsán a D-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya előtt 341-68/66/2004. szám alatt a balesettel kapcsolatban folyamatban volt ügy iratait, tanúkat hallgatott meg, helyszíni szemlét tartott, majd meghozott közbenső ítéletében megállapította, hogy az alperesek egyetemleges és teljes kártérítési felelőssége fennáll a tehergépjármű balesetével okozati összefüggésben keletkezett kárért.

Az elsőfokú bíróság arra vonatkozóan, hogy a forgalomban résztvevőket, így a felperes alkalmazottját is megtévesztő közúti jelzőtáblát mikor és ki helyezte el a perbeli területen, tényeket megállapítani nem tudott. A rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetéséből azonban arra következtetett, hogy a jelzőtábla a baleset idején nem a II. rendű alperes tulajdonában álló ingatlanon állt, a káresemény azonban ezen az ingatlanon következett be.

Rámutatott arra, hogy az 1988. évi I. tv. (Kktv.) rendelkezése szerint, noha a várakozóhely általában az út tartozéka, kijelölt várakozóhely a közút területén kívüli közterületen is létesíthető. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975.(II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) rendelkezései alapján a várakozóhelyet jelző tábla a tehergépkocsit jelölő kiegészítő táblával együtt arról tájékoztatja a közlekedésben résztvevőket, hogy az azzal jelölt terület tehergépkocsik számára kijelölt várakozóhely, a perbeli tábla tájékoztatása alapján a felperes alkalmazottja okkal feltételezhette azt, hogy az adott terület a tehergépkocsi biztonságát és épségét nem veszélyeztető módon alkalmas leállásra és várakozásra. Ebben a feltevésében a terület jellege, elhelyezése, terepviszonyai és mérete is megerősítette.

Miután a perbeli területnek a II. rendű alperes a tulajdonosa, amelynek az 1990. évi LXV. tv. 8. §-ának (1) bekezdése alapján feladatkörébe tartozik az adott terület közterületkénti fenntartása, továbbá a II. rendű alperes a Kktv. (1) bekezdésének c) pontja alapján közlekedési hatósági feladatok ellátására is jogosult és egyben köteles, valamint a Kktv. 8. §-a (1) bekezdésének a) pontja és 44. § a (1) bekezdésének b) pontja értelmében

feladatát képezi a közúti közlekedés tervezése, szabályozása és ellenőrzése és ezen belül a közúti forgalom szabályozása is, a közút kezelőjeként azzal, hogy nem gondoskodott a tulajdonában álló ingatlan használatára vonatkozóan megtévesztő közúti jelzés eltávolításáról vagy eltávolíttatásáról, jogellenes és felróható mulasztást valósított meg, mellyel okozati összefüggésben áll a bekövetkezett káresemény.

Az I. rendű alperes felelősségét azért találta megállapíthatónak, mert az 5/1981. (IX.18.) Tr. rendelet alapján a közhasználatú zöld terület fenntartása, ügyrendje alapján pedig a közlekedési igazgatási teendők ellátása és a városi forgalomszervezés irányítása a feladatkörébe tartozott. Ebből következően az I. rendű alperes is jogellenesen és felróhatóan mulasztott azzal, hogy nem intézkedett a megtévesztő tábla eltávolíttatása érdekében.

A III. rendű alperes kártérítési felelősségét az 1999. évi LXIII. tv. (Kftv.) rendelkezéseiből, illetve Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlésének 12/2000. (III.28.) Kr. számú rendeletének előírásaiból vezette le. E jogszabályi rendelkezések alapján a III. rendű alperes hatáskörébe tartozik a közterületek jogszerű használatának ellenőrzése, a közterületek rendjére vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzése, magakadályozása illetve megszüntetése. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a III. rendű alperes feladata nem csak a közterület szabálytalan használóinak ellenőrzése és felelősségrevonása, abba beleértendő a közterület tulajdonosa vagy fenntartója által a vagyonbiztonságot veszélyeztető módon megvalósított tevőleges vagy mulasztásos magatartás elleni fellépés és a szükséges intézkedések megtételének kezdeményezése is. A III. rendű alperes ez utóbbi kötelezettségét elmulasztva követte el a perbeli káreseménnyel okozati összefüggésben álló jogellenes és felróható mulasztást.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a károsult terhére a káresemény bekövetkezése körében felróható körülmény nem írható, a gépjármű vezetője a megtévesztő közúti jelzésben bízva a KRESZ szabályainak illetve a Kktv. rendelkezésének megfelelően járt el. A Ptk. 341. §-a szerinti kármegosztásra ekként alapot nem talált.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében a III. rendű alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a baleset bekövetkezésének helyszínén szolgálatot teljesítő közterület-felügyelő mulasztást nem követett el, a felügyelő hatásköre ugyanis a Kftv. alapján járatterv szerint végzett hatósági ellenőrzésre illetve a feladatkörébe tartozó jogszabálysértő tény, tevékenység vagy mulasztás észlelése esetén történő hatósági intézkedésre terjed csak ki. A perbeli baleset a 48102 számú főúton történt, amely nincs önkormányzati kezelésben, a közútra közlekedési jelzőlámpa vagy egyéb jelzés kihelyezése és ellenőrzése pedig a közút kezelőjének a feladata.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése ugyancsak az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a felperes keresetének elutasítására irányult. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem pontos, a bizonyítékok értékelése téves, és az elsőfokú ítélet jogi következtetései sem helytállóak. A baleset a II. rendű alperes tulajdonában álló ingatlan azon részén történt, amely alapvetően füves, zöld terület, amelyről a felperes

alkalmazottjának fel kellett volna ismernie, hogy útcsatlakozás, illetve felhajtó kiépítése hiányában az nem tekinthető parkolóhoz vezető útnak. A gépjármű vezetője a szilárd járdaburkolatot használta felhajtónak, és ha nem szenved balesetet, továbbhaladva csak a **D.** útra merőleges járdán keresztül, tehát szabálytalanul közelíthette volna meg a terület azon belső részét, amelyet abban az időben valóban sokan használtak parkolóhelyként. A **D.** út korszerűsítésére 2004. őszén került sor, ezt megelőzően a **D.** út kiemelt szegély nélküli út volt, így a nyomvonala mentén található telephelyek előtti megálláshoz elég volt egyszerűen az útról lehúzódni, letérni és nem kizárt, hogy ezt parkolótábla is megengedte. Az útkorszerűsítést követően azonban a pályatest mellett kiemelt szegélyt építettek, amelyekhez az egyes telephelyeknél útcsatlakozásokat kellett kialakítani. Ezt követően a telephelyek előtti közterületre már csak a **D.** út 3-5. szám alatti ingatlan főbejárata előtt megfelelően kialakított útcsatlakozás igénybevételével lehetett szabályosan eljutni, azonban a felperes alkalmazottja a szabályos és biztonságos megközelítés helyett a legrövidebb utat választotta, elmulasztva a kellő körültekintést. A **B.** utca felől parkolótábla nem volt kihelyezve, így a gépjármű vezetőjének fel kellett volna ismernie a **B.** utca felőli becsatlakozás hiányát, figyelemmel arra is, hogy ezt megelőzően - tanúvallomása szerint - a helyszínt gyalog is bejárta. Az átépítés után véletlenül ott maradt, egyébként szabványon kívüli, lapjával a **D.** út felé álló jelzőtábla a terepviszonyok ismeretében körültekintő eljárás mellett nem téveszthette volna meg.

Az I. és II. rendű alperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Kktv. rendelkezéseit. Az I. rendű alperes mint a II. rendű alperes szerve és mint közhasznú zöldterület fenntartó, illetve a II. rendű alperes mint a közút melletti ingatlan tulajdonosa nem tekinthető a perbeli esetben közútkezelőnek, lévén a **D.** út állami tulajdonú országos közút, emellett egyikük sem felel az ingatlanon elhelyezett vagy bevonni elmulasztott közúti jelzőtáblák jelzése miatt, a tábla kihelyezés és bevonás ugyanis a közútkezelő kötelessége és felelőssége. Emellett a közlekedési hatósági feladatok ellátása sem tartozik sem az I., sem a II. rendű alperes feladatkörébe, e feladatot a baleset időpontjában hatályos 231/1997. (XII.12.) Korm. rendelet illetve az azt követően hatályba lépett 263/2006. (XII.20.) Korm. rendelet rendelkezéseire figyelemmel a Kormány által létrehozott és kijelölt közigazgatási szerv, a Nemzeti Közlekedési Hatóság látja el. A közúti közlekedés ellenőrzése ugyancsak nem tartozik az önkormányzat feladatkörébe. Mindezek alapján az I. és II. rendű alperesek álláspontja szerint, miután a baleset önkormányzati (helyi) közúttal nem állt összefüggésben, felelősségük megállapítása kizárt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Utalt arra, hogy a balesetet kivizsgáló rendőrhatalóság a gépjármű vezetője részéről szabálysértés elkövetését nem állapította meg, ugyanakkor a perbeli terület, a baleset helyszíne a baleset időpontjában fagyott volt, amely feltehetőleg a vizes, sáros földben hagyott keréknyomokat is mutatta, így gépjárművek által használt területnek volt látható. Az alperesek felróható magatartása pedig pontosan abban határozható meg, hogy ezt a gépjárművezetők által kialakított jogellenes gyakorlatot nem szüntették meg, holott erre jogkörük volt. Mindezt megerősíti, hogy a balesetet követően az I. rendű alperes illetékes ügyintője intézkedett a jelzőtábla bevonása iránt.

Az ítélet tábla az alperesek fellebbezését a következők szerint találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mindenekelőtt akként helyesbíti, hogy a perben lefolytatott bizonyítás eredménye - az elsőfokú ítéletben megállapítottól eltérően - nem támasztotta alá az elsőfokú bíróság azon megállapítását, mely szerint a felperes alkalmazottja által behajtásra használt útvonal a II. rendű alperes tulajdonában álló 1/3-as helyrajzi számú ingatlan belső, parkolásra használt területéhez az „egyetlen lehetséges behajtó” lett volna. Noha az elsőfokú bíróság által is legelfogulatlanabbnak és a perbeli baleset helyszínét régóta jól ismerő, és arról a balesetet követő rövid időn belül is közvetlen benyomást szerző **D.G.** a tanúvallomásaiban megemlítette azt, hogy a felperes alkalmazottja által igénybevett nyomvonalat mások is gyakran használták bejárásként az illegális parkolóba, ott felhajtó nem volt kiképezve. Az autósok a **B.** utca felől illetve a **D.** út felől megépített kiemelt szegélyek találkozásánál az építkezés során kihagyott mintegy 3-5 méter szélességű, szegély nélküli részt használták ki a belső parkolásra használt területre történő bejutás céljából. Kifelé haladva, a várostábla irányába azonban a ... Kft-nek volt egy kapubejárója illetve egy kiépített útcsatlakozása, amelyből a perbeli terület szintén megközelíthető volt. A kiemelt szegély folytonossági hiányának egyébként az volt az oka, hogy a **D.** út kezelője az út mellé települő vállalkozók telephelyéhez történő útcsatlakozások kiépítésének engedélyezését a szegély megépítéséhez kötötte, akik azonban a kiemelt szegélyt nem építették egybe a **B.** utcáról az útkereszteződésbe becsatlakozó szegéllyel.

Kiegészíti továbbá az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy noha a bizonyítás eredményeként a jelzőtábla pontos helye valóban nem volt megállapítható, az bizonyosan nem a II. rendű alperes tulajdonában álló területen, és mindenképpen legalább 13,8 méterre az útpadka hiány vonalától, így a **D.** útra merőleges járdától nyugatra eső részen volt felállítva. Ez megállapítható a rendőrség által készített helyszínrajzból illetve az iratokhoz csatolt fényképekből, minthogy a helyszíni fényképfelvételek a helyszínrajz tanúsága szerint a balesetet szenvedett gépjárművel szemről, a padkahiánytól számított 13,8 méterre levő pontból készültek, és ezeken a felvételeken a tábla nem látható. A fényképeken a körív mentén felhajtást akadályozó célból kiépített betontuskók mellett ugyan feltűnik egy téglalap alakú tábla szemről nézve legalsó része, illetőleg a 2. számú fényképen ugyanaz a hátoldaláról, azonban az semmiképpen sem azonosítható be a perbeli jelzőtáblával, tekintve, hogy **D.G.** ez utóbbi helyét a térképen maga is a járdán túli területen jelölte be.

Az így helyesbített és kiegészített tényállásra is figyelemmel az ítéletábra a felperes keresetét megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság az alperesek terhére jogellenes és felróható mulasztást állapított meg. Az állandó bírói gyakorlat szerint a mulasztással (nem tevéssel) okozott kár csak abban az esetben jogellenes, ha kifejezett jogi kötelezettség áll fenn a cselekvésre, vagyis, ha a jog „pozitív magatartásra kötelez” és a fél tétlen marad. Ebbe a körbe a Ptk. 4. és 5. §-ában foglalt általános cselekvési kötelezettség is beletartozik, míg az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség esetében annak van jelentősége, hogy az adott államigazgatási szervet kötelezte-e külön jogszabály olyan határozat hozatalára vagy intézkedésre, amelynek elmulasztásával a bekövetkező kár okozati összefüggésben áll.

Miután a konkrét esetben a felperes a káresemény közvetlen okaként a téves tájékoztatást nyújtó közlekedési tábla kihelyezését illetve eltávolításának elmulasztását jelölte meg, a perben azt kellett vizsgálni, hogy a perbevont alperesek közül volt-e bármelyiknek akár polgári jogviszonyon, akár hatósági hatáskör gyakorlása körébe eső, tehát jogszabályon alapuló kötelezettsége a jelzőtábla okozta félrevezető helyzet megszüntetésére. Miután a táblát kihelyező szervezet vagy személy kilétére vonatkozóan a bizonyítás eredményeként következtetést levonni nem lehetett, csak az eltávolításra vonatkozóan fennálló kötelezettség körében lehetett vizsgálni a felelősség fennálltát.

A Kktv. 47. §-ának h) pontjából valamint a 32. §-ának rendelkezéséből következően a közterületnek csak az a része út, amelyet a járművek és a gyalogosok részére vagy csak a járművek illetve csak a gyalogosok részére kifejezetten közlekedés céljára létesítenek vagy jelölnek ki. Az úthálózat közutakból és a közforgalom elől el nem zárt magánutakból áll, és a közutak fogalomkörébe az országos közutak és a helyi közutak tartoznak. A 33. § rendelkezéséből is következően a Kktv. valamennyi, a közút kezelőjére vonatkozó kötelező rendelkezése pedig e felosztás szerint alakul, ebből következően tehát a helyi önkormányzatot csak a helyi közutak tekintetében terhelik a közút kezelői és ezzel összefüggésben a közútfenntartói feladatok. Miután a perbeli terület útnak nem minősülő közterületként volt nyilvántartva, sem a II. rendű alperes önkormányzatot, sem az önkormányzati feladatok végrehajtására létrehozott I. rendű alperes polgármesteri hivatalt nem lehetett a perbeli jogviszonyban útkezelőnek tekinteni. Ebből következően egyikük terhére sem volt róható a perbeli közterületen sem a közúti közlekedés ellenőrzésére, sem a közúti forgalom szabályozására vonatkozó útkezelői feladatok ellátásának elmulasztása, illetve ehhez a körhöz tartozóan a szomszédos, Magyar Állam tulajdonában álló és a Magyar Közút Állami Közútkezelő Fejlesztő Műszaki és Információs Közhasznú Társaság kezelésében lévő országos közút területén elhelyezett jelzőtábla eltávolítása sem.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. §-ának (1) bekezdése valóban az önkormányzati közügyek körébe sorolja a helyi közterületek fenntartását, mint közszolgáltatási feladatot, az I. és II. rendű alperesek terhére azonban e feladat ellátásnak elmulasztása miatt sem állapítható meg a perbeli esetben kártérítési felelősség.

A káresemény ugyanis a közterületnek olyan részén következett be, amelynek a gyalogjárdán túl eső, parkolásra igénybevett részhez történő átközlekedésre való használatát egyetlen, az I. vagy II. rendű alperes mulasztására visszavezethető körülmény sem indokolta. A felperes alkalmazottja erre, a járdák által körbezárt területre kiépített felhajtó hiányában hajtott fel, és a parkoló rész ebből az irányból való megközelítését a tájékoztatást adó jelzőtábla helye és helyzete sem indokolta. A jelzőtábla ugyanis a megállapított tényállás szerint a felperes alkalmazottjának útját keresztező gyalogjárdán túli területen, és úgy állt, hogy lapja a **D.** út tengelyével párhuzamos volt, helyzetéből tehát csak arra lehetett alappal következtetni, hogy a mögötte lévő - belső - területen „engedélyezett” a parkolás. Kétségtelen, hogy **D.G.** tanúvallomása szerint az „illegális” parkolóhelyet a **B.** utca felől is sokan megközelítették, mások jogellenes magatartása azonban nem mentesíti a felperes alkalmazottját a kellő gondosság és körültekintés tanúsítása alól. Önmagában az útszegély folytonossági hiányát a kellő gondosság

tanúsítása mellett ugyanis nem lehetett akként értékelni, hogy a szegély nélkül maradt rész, anélkül, hogy erre bármi utalna, felhajtóul szolgálna. A felperes alkalmazottja helyismerettel saját vallomása szerint sem rendelkezett, ezért tőle fokozottabb gondosság lett volna elvárható a parkolást megelőző helyszíni bejárásakor. Ennek tanúsítása mellett pedig fel kellett volna ismernie, hogy nem közlekedésre kijelölt helyre hajt fel az ingatlan járdán túli, belső, parkolásra használt részének megközelítése céljából.

Nem terheli felelősség a III. rendű alperest sem a felperes által érvényesített kárért. A Kftv. rendelkezéseiből illetőleg az e rendelkezésekhez fűzött indokolásból megállapíthatóan ugyanis a közterület-felügyelet a települési önkormányzatoknak a reájuk a jogszabályi rendelkezésekkel telepített feladatainak, így - többek között - a közterületi rend és tisztaság védelmére vonatkozó közfeladatoknak a települési önkormányzat érdekében történő ellátása céljából létrehozott közigazgatási szerve, amely alkalmazottain, a felügyelőkön keresztül köteles rendszeresen illetőleg folyamatosan ellenőrizni a Kftv. 1. §-ának (4) bekezdésében szabályozott körbe tartozó tevékenységeket, és amennyiben a hatósági ellenőrzése során jogszabálysértést észlel, köteles annak megszüntetése iránt intézkedni.

A közterület-felügyelet tehát az alapítója, a helyi önkormányzat által reá önkormányzati rendelettel telepített hatáskörében eljárva gondoskodik az önkormányzat egyes feladatainak végrehajtásáról, és a vagyonvédelem körében - amint arra a Kftv.-nek a 1. §-a (4) bekezdésének e) pontjával összhangban a törvény praeambulum is utal - kizárólag az önkormányzati, tehát közvagyon védelmét láthatja el, és csak a képviselőtestület rendelkezéseinek megfelelően. Mindebből következően a reá telepített hatósági hatáskört és az ahhoz kapcsolódó intézkedési és szankcionálási jogkört is csak ezen keretek között gyakorolhatja, alkalmazottain, a felügyelőkön keresztül.

A felügyelők intézkedési jogkörét különböző jogszabályok határozzák meg, mindezek azonban nem hagynak kétséget afelől, hogy a közterület-felügyelet a közhatalmi jogosítványával az érintett jogellenes cselekményt folytató vagy jogellenes mulasztást elkövető ügyfelekkel szembeni fellépésre irányul, mégpedig a közérdek védelmében. A közterület-felügyelet a hatósági ellenőrzése során ugyanis közigazgatási hatósági jogviszonyba kerül az ellenőrzöttekkel, amely jogviszonynak tárgya minden esetben meghatározott emberi (ügyféli) magatartás, amelynek kiváltására a közigazgatási jogviszony irányul. Ebben a hatósági ellenőrzéssel, vagy intézkedéssel létrehozott konkrét közigazgatási jogviszonyban pedig a kifejtettek alapján sem az alapító önkormányzat, sem annak általános végrehajtó szerve, a polgármesteri hivatal nem lehet ügyfél, hiszen a közterület-felügyelet maga is éppen az önkormányzati közfeladatok ellátásának biztosítására létrehozott végrehajtó szervezet. A jogviszonyban eljárás alá vont ügyféli pozícióba tehát csak olyan személyek kerülhetnek, akiknek a cselekménye vagy mulasztása sérti a tulajdonos önkormányzat érdekeit, következésképpen a hatósági hatáskör nem terjed ki az önkormányzattal, illetve a polgármesteri hivatallal szemben történő intézkedésre. A hatáskör túllépése pedig a perbeli esemény idején hatályos, az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (75. § (1) bekezdés a) pontja), a határozat (intézkedés) jogellenességét és semmisségét vonta volna maga után. Megjegyzendő, hogy a jelenleg, 2005. november 1-jétől hatályos, a

közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 121. §-a (1) bekezdésének b) pontja is azonos előírást tartalmaz. A III. rendű alperes felelőssége tehát a kifejtettekre tekintettel még abban az esetben sem lenne megállapítható, ha az I. és II. rendű alperesek felróható mulasztása a jelzőtábla eltávolítására vonatkozóan fennállt volna.

A fentieket összegezve az ítéltábla megállapította, hogy a felperes által a keresetben érvényesített kár bekövetkezésének kizárólagos oka a felperes alkalmazottjának a felróható magatartására volt visszavezethető, ezért annak megtérítésére az alpereseket még részben sem lehetett kötelezni.

A fenti indokokra tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva, a felperes keresetét elutasította. A fellebbezést az ítéltábla a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f/ pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az elsőfokú közbenső ítélet megváltoztatása folytán mindkét fokú eljárásban pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek, illetve a II. rendű alperes beavatkozó javára a Pp. 75. §-ának (1) és (2) bekezdése valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja szerint számított, mindkét fokú eljárásban felmerült költségeik megfizetésére.

Észlelte az ítéltábla, hogy a felperes a keresetén csupán 12 100 forintnak megfelelő illetékbélyeget rótt le, holott a legmagasabb kereseti követelése - 218 076 forint - mint pertárgyérték figyelembevételével a kereseti illeték helyes összege 13 086 forint lett volna. A felperes a hiányzó kereseti illeték 8 napon belüli, leletezés terhével való pótlólagos lerovására az 1990. évi XCIII. tv. 41. §-ának (1) bekezdése, 43. §-a (1) bekezdésének a) pontja, illetve a 73/A. §-ának rendelkezésére figyelemmel, míg az alperesek személyes illetékmentessége folytán állam által előlegezett fellebbezési illeték megtérítésére a 6/1986. (VI.26./ IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles.

Debrecen, 2008. június 25.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó